

ціювались на ОФЕКТ. На окремих клінічних прикладах докладно розглянуті спостереження із незбігом зображень МРТ/КТ/ОФЕКТ та випадки уточнення даних мультимодальних досліджень після їх інтеграції. Зокрема, уточнення наявності продовженого росту, кількості та локалізації патологічних вогнищ, морфологічної неоднорідності пухлин та їх малігнізації.

Висновки. Комплексний, всебічний підхід у діагностиці пухлинних новоутворень головного мозку із залученням новітніх інструментальних методів, зокрема методики інтеграції даних дистанційно проведених ОФЕКТ/МРТ- та ОФЕКТ/КТ-досліджень, дозволяє отримувати максимально точні діагностичні дані, успішно використовувати їх під час оперативного лікування, стереотаксичної біопсії, подальшого планування променевої та хіміотерапії.

СТАН НИРКОВОГО КРОВОТОКУ У ПАЦІЄНТІВ СЕРЕДЬОГО ТА ЛІТНЬОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ ВУГЛЕВОДНОГО ОБМІНУ ЗА ДАНИМИ УЛЬТРАЗВУКОВОГО ДУПЛЕКСНОГО СКАНУВАННЯ

Козаренко Т. М.¹, Журавльова Ю. Б.²

¹ДУ «Інститут ядерної медицини та променевої діагностики НАМН України»

²ДУ «Інститут геронтології ім. Д.Ф.Чеботарьова НАМН України»

Цукровий діабет є хронічним метаболічним захворюванням, для якого характерна висока поширеність, постійна тенденція до зростання захворюваності, макро- і мікросудинні ускладнення, які становлять основну причину інвалідації та смерті у хворих на цукровий діабет. Нирки найбільш часто уражаються серед органів-мішеней. Під терміном «діабетична нефропатія» (ДН) розуміють специфічне ураження нирок при цукровому діабеті (ЦД), що супроводжується формуванням вузликів і дифузною гломерулосклерозу, термінальна стадія якого характеризується розвитком хронічної ниркової недостатності (ХНН). Наявність патогенетичного зв'язку цукрового діабету (ЦД) і діабетичної нефропатії давно і вірогідно встановлена, що демонструють численні дослідження. Останнім часом інтерес науковців і клініцистів спрямований на з'ясування й уточнення ролі ІР у патогенезі розвитку ДН, оскільки є відомості про те, що вже на ранніх стадіях порушення вуглеводного обміну (інсулінорезистентності), ще до клінічної маніфестації ЦД, виникають функціональні та структурні зміни в нирках. Враховуючи, що однією з основних ланок у патогенетичному ланцюгу розвитку діабетичної нефропатії вважаються зміни ниркової гемодинаміки, метою нашої роботи стало вивчення ренального кровотоку у пацієнтів середнього та похилого віку з наявністю інсулінорезистентності (ІР) за допомогою ультразвукової доплерометрії.

Матеріали та методи. Обстежено 56 осіб, із них 9 практично здорових людей середнього віку (40–59 років), 26 практично здорових людей похилого віку (60–80 років), 6 людей середнього та 15 літнього віку з ІР (НОМА_IR≥2,77). Під час відбору у здорових осіб на підставі результатів клінічних і інструментальних методів обстеження виключали патологію серцево-судинної, дихальної, ендокринної та інших систем організму.

Всі пацієнти пройшли обстеження на апараті Arlio 400 (Toshiba, Японія) з використанням низькочастотного конвексного датчика з центральною частотою 3,75 МГц і

мультичастотами від 1,8 до 6 МГц із застосуванням режимів кольорового доплерівського картування (КДК) та імпульсно-хвильової спектральної доплерографії. У В-режимі всім пацієнтам у стандартних проекціях вимірювали довжину, ширину та товщину обох нирок. Потім розраховували об'єм нирок за формулою: $V=A \times B \times C \times 0,523$, де V — об'єм нирки, A — довжина, B — ширина, C — товщина. У режимі КДК вивчалась ангіоархітектура нирок. За допомогою імпульсно-хвильової спектральної доплерографії була оцінена максимальна систолічна швидкість кровотоку (V_{max}), індекс резистентності (RI) та індекс пульсації (PI) в магістральних ниркових артеріях з двох боків та в інтратренальних (міжчасткових) артеріях верхнього, середнього та нижнього сегментах нирок з обох боків.

Статистичну обробку результатів проводили за допомогою пакетів програм Microsoft Excel. Вірогідними вважалися відмінності при $p \leq 0,05$.

Результати та обговорення. При порівнянні контрольної групи середнього віку (К) і групи пацієнтів середнього віку з ІР вірогідних відмінностей у біометричних показниках нирок не виявлено. Також не виявлено вірогідних відмінностей індексів резистентності (RI) та пульсації (PI) в міжчасткових ниркових артеріях. При ІР відзначається вірогідне зниження максимальної систолічної швидкості кровотоку в міжчасткових артеріях правої нирки у верхньому (К $32,66 \pm 1,62$ см/с, ІР $25,58 \pm 2,5$ см/с, $p = 0,02$), середньому (К $33,44 \pm 2,83$ см/с, ІР $25,58 \pm 2,28$ см/с, $p = 0,03$) і нижньому (К $33,16 \pm 2,25$ см/с, ІР $25,44 \pm 2,5$ см/с, $p = 0,02$) сегментах, зліва визначається зниження максимальної швидкості кровотоку в міжчастковій артерії верхнього полюса нирки (К $33,88 \pm 1,77$ см/с, ІР $25,76 \pm 1,09$ см/с, $p = 0,001$). Водночас в середньому і нижньому сегментах вірогідних відмінностей максимальної систолічної швидкості кровотоку між групами не спостерігалось.

У літньому віці при порівняльному аналізі лінійних розмірів і об'єму нирок виявлено, що ІР супроводжується вірогідним зменшенням ширини (К $54,84 \pm 0,98$ мм; ІР $51,54 \pm 0,74$ мм; $p = 0,006$) та тенденцією до зменшення об'єму лівої нирки. При оцінці гемодинамічних показників внутрішньониркового кровотоку на рівні міжчасткових артерій виявлено вірогідне підвищення максимальної швидкості кровотоку у верхньому (К $30,05 \pm 1,4$ см/с, ІР $33,6 \pm 1,43$ см/с, $p = 0,04$), середньому (К $30,49 \pm 1,21$ см/с, ІР $34,15 \pm 1,77$ см/с, $p = 0,05$) і нижньому (К $30,16 \pm 1,12$ см/с, ІР $34,35 \pm 1,43$ см/с, $p = 0,015$) сегментах правої нирки і у верхньому (К $30,07 \pm 1,48$ см/с, ІР $35,42 \pm 1,72$ см/с, $p = 0,016$), середньому (К $30,26 \pm 1,15$ см/с, ІР $34,7 \pm 1,75$ см/с, $p = 0,02$) і нижньому (К $29,55 \pm 1,56$ см/с, ІР $34,38 \pm 1,87$ см/с, $p = 0,03$) сегментах лівої нирки. Різниця в показниках PI і RI між групами не була вірогідною.

У обстежених осіб середнього та літнього віку максимальна систолічна швидкість кровотоку та індекси периферичного опору в магістральних ниркових артеріях не мали двірогідної відмінності між групами контролю та осіб з ІР.

Висновок. Таким чином, застосування УЗД з використанням доплерівських методик дозволило виявити вікові особливості змін ниркового кровотоку при порушенні вуглеводного обміну. У середньому віці відмічається нерівномірне зниження швидкості інтратренального кровотоку (середнє значення V_{max} по обох нирках складало $25,59 \pm 2,09$ см/с), а у осіб літнього віку виявлено симетричне підвищення інтраорганного кро-

вотоку по всіх сегментах обох нирок (середнє значення $V_{\max} 34,43 \pm 1,66$ см/с).

УДОСКОНАЛЕННЯ ЕХОГРАФІЧНИХ КРИТЕРІЇВ МІОМИ МАТКИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ УЛЬТРАЗВУКОВОЇ АБЛЯЦІЇ

Козаренко Т.М.¹, Карачарова І.Ю.²

¹ДУ «Інститут ядерної медицини та променевої діагностики НАМН України»

²Київський міський клінічний онкологічний центр, Центр ядерної медицини

Міома матки є найпоширенішою доброякісною пухлиною серед усіх пухлин жіночої статеві сфери. Частота міоми матки серед інших гінекологічних захворювань складає 20–44%. Первинне безпліддя спостерігається майже у кожній п'ятій хворій із міомою матки; вторинне — у кожній четвертій пацієнтці.

У наш час у зв'язку із розробкою і впровадженням у клінічну практику сучасних технологій виникли нові можливості лікування міоми матки. Одним із таких методів є ультразвукова абляція високоінтенсивним фокусованим ультразвуком (HIFU – High Intensity Focused Ultrasound) – це унікальний неінвазивний дистанційний метод деструкції новоутворень, а саме міом тіла матки. Так, HIFU проводиться під ультразвуковим (УЗ) контролем у режимі реального часу, тому успішність проведення абляції напряму залежить від точності проведення ехографічних обстежень пацієнтки до процедури. Саме тому існує необхідність удосконалити підхід до сонографічної діагностики міом тіла матки.

Мета роботи. Розробити ультразвукові критерії вузлової міоми матки для можливості проведення ультразвукової абляції.

Матеріали та методи. Робота проводилась на базі Київського міського клінічного онкологічного центру, Центру ядерної медицини. Всім пацієнткам було проведено ультразвукове обстеження з використанням конвексного датчика з центральною частотою 3,7 МГц (С5-2) та трансвагінального датчика з частотою 7,5 МГц (С8-4V). Дистанційну ультразвукову абляцію новоутворень тіла матки проводили на апараті JC Haifu (виробник: Chongqing Haifu (HIFU) Technology Co., Ltd.). Нами було проведено ретроспективний аналіз 52 історій хвороб пацієнток із міомою матки. Вік жінок з діагнозом «симптомна міома тіла матки» складає від 26 років до 44 років, середній вік — 36,4±2,8 років. Всіх хворих ми розподілили на дві групи. До першої групи увійшли 23 (44,2%) пацієнтки, яким провели ультразвукову абляцію міоматозних вузлів тіла матки. Другу групу склали 29 (55,8%) хворих на міому матки після оперативного втручання.

Результати та їх обговорення. Пацієнткам з міомою тіла матки проводилась трансабдомінальна сонографія для визначення акустичного шляху ультразвукових хвиль як імітації лікувальних, оцінюючи анатомо-топографічні взаємини з органами та кістковими структурами малого таза: проводили вимір відстані від міоми до крижів, лобка, кишківника, шкіри. Положення матки в ante flexio (78% хворих) є оптимальним щодо забезпечення достатнього доступу ультразвукових хвиль для ефективного проведення процедури. У випадках retro flexio (22% пацієнток) виникали технічні труднощі, які були зумовлені тим, що на шляху хвилі між передньою черевною стінкою і міоматозно зміненою маткою локалізувалися петлі кишківника.

Міоматозні вузли, розташовані в передній стінці (65,2%) і в дні матки (4,7%), найбільш доступні і практично не викликають технічних труднощів під час лікування. При локалізації вузлів у бокових стінках матки (17,4%) мали певні технічні труднощі, обумовлені близьким розташуванням або інтимним приляганням відрізків кишківника до міоматозного вузла. Також були певні технічні проблеми при лікуванні міоматозних вузлів задньої стінки матки (13%), обумовлені недостатньою відстанню до крижів, а у деяких випадках (4%) і петель кишківника. Вузли міоми матки, які мали розташування в ділянці шийки та перешийка матки (15,3%), були недоступні для проведення ультразвукової абляції. Вузли даної локалізації розташовані глибоко в порожнині малого таза (фокусна відстань більша ніж 11 см), за лонною кісткою і «фіксовані» (тобто не можуть бути виведені вище лонної кістки). Слід пам'ятати, що наявність кальцинатів (21,2%) на шляху ультразвукових хвиль є протипоказанням для проведення ультразвукової абляції.

При трансвагінальному огляді вирішується питання про структуру вузла, особливості васкуляризації, що в поєднанні з даними МРТ має питому вагу для процесу лікування. Також при виконанні трансвагінального огляду уточнювалась кількість міом тіла матки та їх розташування.

Висновки. Проведення ультразвукової абляції можливе при розташуванні міоматозного вузла в тілі матки; при розмірах міоматозного вузла по передній (65,2%), боковій (17,4%) стінці та в проекції дна тіла матки (4,3%) – 10-101 мм, по задній (13%) – 31-101 мм; за умови, що на шляху ультразвукових хвиль відсутні петлі кишківника.

Протипоказанням до проведення ультразвукової абляції у пацієнток, хворих на міому тіла матки, нами визначені наступні УЗ-критерії: наявність кальцинатів (21,2%) у міоматозному вузлі, розташування міоми в ділянці перешийка та шийки матки (15,3%), субсерозний міоматозний вузол на ніжці (15,3%) та субмукозний міоматозний вузол із наступним ступенем пенетрації >50% (5,8%).

МСКТ ТА МРТ СЕРЕДОСТІННЯ ПРИ МІАСТЕНІЇ

Коломійченко Ю.А.^{1,2}, Вороньжев І.О.¹, Крамний .О.¹, Пальчик С.М.¹

¹Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків

²Інститут неврології, психіатрії та наркології АМНУ, м. Харків

Вступ. Міастенія – захворювання, що характеризується порушенням нервово-м'язової передачі та проявляється слабкістю та патологічною втомлюваністю скелетних м'язів. На сьогодні проблемі міастенії приділяється досить велика увага лікарями багатьох спеціальностей, про що свідчать наукові праці, які з'являються у неврології, хірургії, акушерстві та гінекології, а також анестезіології. Труднощі у діагностиці та встановленні правильного діагнозу, а також проведення диференційної діагностики відмічаються як у клініцистів, так і у лікарів-діагностів.

Метою дослідження було виявити та проаналізувати зміни середостіння при міастенії, визначити частоту та вплив різних діагностичних ознак на вибір методу лікування.